

Léta do pole okovaná 1914 1915 1916 1917 **1918** **starý svět mrtev, ať žije nový!**

Praha, 18.–19. září 2018

VOJENSKÝ
HISTORICKÝ
ÚSTAV
PRAHA

Úřad vlády České republiky

MINISTERSTVO
OBRANY
ČESKÉ
REPUBLIKY

1918 – STARÝ SVĚT MRTEV, AŽ ŽIJE NOVÝ?

z cyklu mezinárodních vědeckých konferencí Vojenského historického ústavu Praha

Léta do pole okovaná 1914–1918

Praha, 18.–19. září 2018

Do závěrečného dějství válečného zápasu vstupovaly Ústřední mocnosti s nadějí, že si ještě posledním úderem vynutí mír podle svých představ. Jako když hazardní hráči v posledním vzmachu vsázejí nejen to poslední, co mají, na jedinou kartu, ale ještě se fatálně zadluží. Po selhání na frontě nebylo divu, že zázemí, největší věřitel válčících států, ztratilo trpělivost a odmítlo další oběť. Strádání, ztráty a nahromaděné křivdy předchozích let vystavily kompromitované státní autority tlaku, jemuž už nešlo odolat. Tato válka pohřbila starý svět – bez requiem.

V chaosu porážky vyvstaly nové autority, které soupeřily o příležitost vystavět na troskách starého svět nový. Jak vnést soulad do válkou vykořelejší společnosti? Jak napravit škody na tělech a duších milionů válkou poznamenaných obyvatel? A mnoho dalších zjevných i nezjevných úkolů čekalo na truchlící či šťastné dědice světa včerejška. Do hloubky vryté šrámy zanechaly zřetelné jizvy a nezhojené rány se ještě po letech neblaze ozývaly.

V pořadí pátá konference cyklu míní zachovat široký tematický záběr a pestrou skladbu příspěvků, jimiž se pokusí načrtnout obraz posledního roku válečného klání.

Lichtenštejnský palác, Zlatý sál, U Sovových mlýnů 506/4, Praha 1

1 9 1 8
1 0 0
2 0 1 8

ÚTERÝ 18. ZÁŘÍ 2018

09:00–09:55 **prezence účastníků**

10:00–10:15 **Slavnostní zahájení konference**

úvodní slovo ředitele Vojenského historického ústavu Praha plukovníka gšt. Aleše Knížka

úvodní slovo náměstkyně pro řízení sekce právní Ministerstva obrany paní Aleny Netolické
v zastoupení ministra obrany České republiky pana Lubomíra Metnara

10:15–11:00 **PANEL 1**

moderátor Karel Straka, *Vojenský historický ústav Praha*

Václav Horčíčka, *Filozofická fakulta, Univerzita Karlova, Praha*

**Konec nadějí na separátní mír s Rakouskem-Uherskem: Spojené státy
a tzv. Sixtova aféra v roce 1918**

Christian Wevelsiep, *Interdisziplinäres Institut für Umwelt-, Sozial- und Humanwissenschaften,
Europa-Universität Flensburg*

Sieger und Besiegte: Über den Wandel des Gewaltbewusstseins nach 1918

diskuse

11:00–11:15 přestávka na kávu

11:15–13:00 **PANEL 2**

moderátor Jiří Plachý, *Vojenský historický ústav Praha*

Jiří Hutečka, *Filozofická fakulta, Univerzita Hradec Králové*

Bitva na Piavě a morálka českých vojáků c. a k. armády

Ferdinand Vrábel, *Ústav politických vied Slovenskej akadémie vied, Bratislava*

Účast Slovákov v československom dobrovoľníckom vojsku (légiách) 1914–1920

František Hanzlík, *Fakulta vojenského leadershipu, Univerzita obrany, Brno*

**Úloha vojenského odboru Československé národní rady v Americe při náboru
dobrovolníků do čs. autonomní armády ve Francii v roce 1918**

Richard Stojar, *Centrum bezpečnostních a vojenskostrategických studií,
Univerzita obrany, Brno*

Role propagandy v československém odbojovém hnutí a její triumf v roce 1918

Zdeněk Pousta, *emeritní vědecký pracovník, Ústav dějin Univerzity Karlovy
a archiv Univerzity Karlovy, Praha*

**Prohlášení nezávislosti československého národa zatímní vládou československou
z 18. října 1918**

Marie L. Neudorfllová, *emeritní vědecká pracovnice, Masarykův ústav a Archiv Akademie věd
České republiky, v. v. i., Praha*

Masarykova Nová Evropa v kontextu Masarykových předpokladů, cílů a reality

diskuse

13:00–14:15 oběd

14:15–15:15 PANEL 3

moderátor Jaroslav Lánik, *Vojenský historický ústav Praha*

Zbyněk Sturz, *Filozofická fakulta, Univerzita Hradec Králové*

Velká válka na malém městě v roce 1918: Sebeurčením kulturním ku sebeurčení národnímu, Teufelovo vyznání a V 6 hodin přijel pancéřový vlak

Jiří Pavlík – Radek Pokorný, *Státní okresní archiv Hradec Králové; Filozofická fakulta, Univerzita Hradec Králové*

Poslední válečný rok na Hradecku

Ivan Puš, *Filozofická fakulta, Univerzita Palackého v Olomouci*

Advokát Richard Fischer a jeho role při vzniku Československé republiky

diskuse

15:15–15:30 přestávka na kávu

15:30–16:45 PANEL 4

moderátor Jaroslav Lánik, *Vojenský historický ústav Praha*

Thomas Reichl, *Heeresgeschichtliches Museum / Militärhistorisches Institut, Wien*

Von Schrebergärten und Kartenwirtschaft: Die Versorgungslage der Stadtbevölkerung im Ersten Weltkrieg

Josef Velfl, *Hornické muzeum Příbram*

Nejvýznamnější rudní revír habsburské monarchie v Příbrami – Březových Horách a konec Velké války

Jernej Komac, *Filozofska fakulteta, Univerza v Ljubljani*

Settling in the Wasteland of the Battlefield: The Last Year of the Great War in the Upper Isonzo Valley

Marek Fišer, *Vojenský historický ústav Praha*

Rakousko-uherská okupace Ukrajiny a mikrosvět jednoho z „okupantů“

diskuse

16:45–17:45 PANEL 5

moderátor Tomáš Kykal, *Vojenský historický ústav Praha*

Thomas F. Schneider, *Erich Maria Remarque-Friedenszentrum, Universität Osnabrück*

The Shape of Things to Come: How the German High Command Prepared for the Post-war Image of the First World War

Julija Filina, *Istoriko-archivnyj institut, Rossijskij gosudarstvennyj gumanitarnyj universitet, Moskva*

The Treaty of Brest-Litovsk: The Reaction and Attitude of the Artistic Intelligentsia in Russia

Isabelle Brandauer, *Das Tirol Panorama mit Kaiserjägermuseum, Innsbruck*

Vom Umgang mit Kriegstoten am Beispiel des Tiroler Ehrenbuches und anhand der Eingriffe an den Soldatenfriedhöfen der ehemaligen Südwestfront nach 1918

diskuse

18:00–20:00 Číše vína pořádaná ředitelem Vojenského historického ústavu Praha plukovníkem gšt. Alešem Knížkem pro účastníky konference spojená s vernisáží putovní výstavy
1918 – cesta československého odboje ke vzniku republiky

Lichtenštejnský palác, U Sovových mlýnů 506/4, Praha 1

STŘEDA 19. ZÁŘÍ 2018

08:15–09:00 **prezence účastníků**

09:00–10:30 PANEL 6

moderátor Miloslav Čaplovič, *Ministerstvo obrany Slovenské republiky, Bratislava*

Piotr Szlanta, *Instytut Historyczny, Uniwersytet Warszawski*

The Second November Uprising or Negotiable Independence? A Process of Taking Power From the Occupants in Former Russian-Poland in November 1918

Pavel Zona, *Fakulta vojenského leadershipu, Univerzita obrany, Brno*

Vojenské aktivity na Znojemsku po vyhlášení republiky v říjnu 1918

Peter Chorvát, *Vojenský historický ústav, Bratislava*

Vojenská situácia na Slovensku v novembri 1918

Etienne Boissérie, *Institut national des langues et civilisations orientales, Université Sorbonne-Paris-Cité*

The Right Men at the Right Places: The Obstacles to the Slovak Administration and Their Overcoming From the Prevrat to Spring 1919

Ondřej Kolář, *Slezské zemské muzeum, Opava*

Role četnictva při zajišťování státních hranic ČSR 1918–1920

diskuse

10:30–10:45 **přestávka na kávu**

10:45–12:00 PANEL 7

moderátor Jindřich Marek, *Vojenský historický ústav Praha*

Gerhard Artl, *Österreichisches Staatsarchiv – Kriegsarchiv, Wien*

Logistische Probleme bei der Vorbereitung der Piaveschlacht (Juni 1918)

Jan Županič, *Filozofická fakulta, Univerzita Karlova, Praha*
Banfield a Brumowski

Zisis Fotakis, *Hellenic Naval Academy, Atény*
Sailing in Heavy Seas: The Greek Merchant Marine and the First World War

Thomas Schmutz, *Centre for the History of Violence, University of Newcastle, Australia*
East of the Bosphorus – German-Ottoman Rivalry in 1918 for a New Middle East

diskuse

12:00–13:00 PANEL 8

moderátor Tomáš Jakl, *Vojenský historický ústav Praha*

Boris V. Kolesnikov, *Volgogradskij gosudarstvennyj universitet; Volgogradskij oblastnoj krajevedčeskij muzej*

**M. R. Štefanik and the Fate of the Czech and Slovak Corps in Siberia
After Russian Withdrawal From the WWI**

Vlastimil Křišťan, *Vojenský historický archiv; Filozofická fakulta, Univerzita Karlova, Praha*
Česko-slovenští rudoarmějci

Janusz Wesolowski, *Muzeum Wojska Polskiego, Warszawa*
The Combat Operations and Disbandment of the I Polish Corps in Russia

diskuse

13:00–14:15 oběd

14:15–15:15 PANEL 9

moderátor Jan Šach, *Vojenský historický ústav Praha*

Jana Stárková, *Vojenský historický ústav Praha; Wiener Wiesenthal Institut für Holocaust-Studien – Helmut Gröger, Medizinische Universität Wien*
Die Schädel-Hirn-Verletzungen im Ersten Weltkrieg: Eine besondere Herausforderung für die ärztliche Versorgung

Karel Řeháček, *Státní oblastní archiv v Plzni; Fakulta pedagogická, Západočeská univerzita v Plzni*
Smrt navzdory konci války: Chřipková epidemie v Plzni v září a říjnu 1918

Martina Halířová, *Fakulta filozofická, Univerzita Pardubice*
Boj s nakažlivými nemocemi (1914–1918)

diskuse

15:15–16:15 PANEL 10

moderátor Jan Šach, *Vojenský historický ústav Praha*

Ludmila Fialová, *Přírodovědecká fakulta, Univerzita Karlova, Praha*
Demografická situace obyvatelstva v českých zemích v letech 1914–1918

Petr Mazouch, *Fakulta informatiky a statistiky, Vysoká škola ekonomická, Praha*
Odhad počtu padlých mužů v první světové válce z demografických dat

Jaroslav Vaculík, *Pedagogická fakulta, Masarykova univerzita v Brně*
Repatriace válečných zajatců z Ruska

diskuse

16:15–16:30 přestávka na kávu

16:30–17:30 PANEL 11

moderátor Prokop Tomek, *Vojenský historický ústav Praha*

Pavel Marek, *Filozofická fakulta, Univerzita Palackého v Olomouci*
Církevně-politické „probuzení“ českého katolicismu v roce 1918

Maik Schmerbauch, *Bundesarchiv, Berlin*
Positions of the Catholic Church for After-war Germany: The Revolution and the Post War Years 1918–1925 in the View of the Catholic Press

Jitka Jonová, *Cyrlometodějská teologická fakulta, Univerzita Palackého v Olomouci*
Pokus o definitivní vyřešení kapitulní otázky olomoucké na sklonku existence habsburské monarchie v roce 1918

diskuse

17:30–18:15 PANEL 12

moderátor Tomáš Kykal, *Vojenský historický ústav Praha*

Petra Testen Koren, *Znanstvenoraziskovalni center Slovenske akademije znanosti in umetnosti, Ljubljana* – Tadej Koren, *Fundacija Poti miru v Posočju, Kobarid*
Digitizing the History of World War I – The Case of an Exhibition on Women in the War

Jiří Zubalík, *Ústav archeologické památkové péče Brno, v. v. i.* – Jakub Těsnohlídek, *Filozofická fakulta, Masarykova univerzita v Brně* – Jan Petřík, *Filozofická fakulta; Přírodovědecká fakulta, Masarykova univerzita v Brně* – Richard Bíško, *Ústav archeologické památkové péče Brno, v. v. i.* – Martin Vojtas, *Filozofická fakulta, Masarykova univerzita v Brně* – Martin Fojtík, *Filozofická fakulta, Masarykova univerzita v Brně* – Libor Petr, *Přírodovědecká fakulta, Masarykova univerzita v Brně* – Radim Kapavík, *Signum belli 1914* – Martin Drobňák, *Klub vojenskej histórie Beskydy, Humenné* – Peter Tajkov, *Fakulta umení, Technická univerzita, Košice* – Petr Vavrečka, *Archeologický ústav Akademie věd ČR, v. v. i., Praha*
Zákopy.cz – shrnutí činnosti spolku věnujícího se archeologickým výzkumům bojišť v letech 2015–2018

diskuse

18:15–18:30 **Závěrečné shrnutí**

Jan Županič, *Filozofická fakulta, Univerzita Karlova, Praha*

ČTVRTEK 20. ZÁŘÍ 2018

10:00–12:00 komentovaná prohlídka výstavy **Doteky státnosti** pro předem nahlášené účastníky

Jízdárna Pražského hradu, U Prašného mostu 53/7, Praha 1 – Hradčany

VYSTUPUJÍCÍ

Hofrat Dr. phil. Gerhard Artl (*1955)

Vystudoval obor historie – politologie. Doktorský titul získal za obhajobu dizertace *Die österreichisch-ungarische Südtiroloffensive 1916*. V letech 1977–1998 sloužil jako důstojník v Rakouské spolkové armádě, velel praporu, později v hodnosti plukovníka působil na Spolkovém ministerstvu zemské obrany. Od roku 1989 je zaměstnancem Rakouského státního archivu, v němž v letech 2002–2012 zastával pozici vedoucího štábního oddělení. Nyní působí ve Válečném archivu, kde spravuje fondy tzv. nových polních akt. Dosud publikoval kolem 60 prací, z toho 11 knih.

Mgr. Richard Bíško (*1985)

V roce 2011 absolvoval obor archeologie na Filozofické fakultě Masarykovy univerzity v Brně. V současnosti pracuje jako archeolog v Ústavu archeologické památkové péče v. v. i. v Brně. Mezi hlavní oblasti jeho zájmu patří pravěké výšinné areály (diplomová práce *Pravěké výšinné osídlení na JZ Moravě*), počítačová podpora v archeologii a metody nedestruktivní archeologie.

Prof. Etienne Boissérie, Ph.D. (*1969)

Působí jako profesor novodobých a soudobých dějin na Katedře evropských studií Národního institutu pro východní jazyky a civilizace (INALCO) v Paříži, kde přednáší středoevropské, slovenské a české soudobé dějiny. Je autorem několika studií k dějinám Slovenska konce 19. a první poloviny 20. století. Svůj nedávný výzkum zaměřil na české země a slovenské župy v průběhu první světové války. V roce 2017 mu vyšla monografie *Les Tchèques dans l'Autriche-Hongrie en guerre (1914–1918)*. «*Nous ne croyons plus aucune promesse*».

Dr. phil. Isabelle Brandauer (*1980)

Magisterské studium historie a anglistiky na Leopold-Franzens Universität v Innsbrucku dokončila v roce 2003. Na téže univerzitě získala v roce 2006 doktorát v oboru historie. Ve školním roce 2006/2007 vyučovala na Střední škole cestovního ruchu v St. Johannu v Tyrolsku a na Obchodní akademii v Kitzbühelu, v roce 2007 jako externista přednášela archeologii první světové války v Archeologickém ústavu innsbrucké univerzity. Spolupracovala na různých projektech zaměřených na první světovou válku, věnuje se přednáškové činnosti a k dějinám první světové války publikovala řadu prací. V letech 2007–2010 působila jako vědecká koordinátorka v muzeu na Bergiselu (součást Tyrolského zemského muzea – Ferdinandeum), od roku 2011 zastává pozici vedoucí v muzeu TIROL PANORAMA, jehož součástí tvoří i muzeum císařských myslivců. Z pověření Tyrolské zemské vlády je od roku 2017 hlavní koordinátorkou vzpomínkového roku 2019 zasvěceného pětisetletému výročí úmrtí císaře Maxmiliána I. Habsburského. Svůj odborný badatelský zájem věnuje dějinám každodennosti vojáků první světové války, zabývá se hmotnou kulturou, válečnými prožitky a výzkumem dobových deníků. Věnuje se rovněž dějinám Tyrolska v 15.–19. století.

Mgr. Martin Drobnák (*1985)

Vystudoval obor historie na Filozofické fakultě Prešovské univerzity v Prešově. Založil a řídí Klub vojenskej histórie Beskydy, občanské sdružení, které se věnuje výzkumu událostí první světové války na východním Slovensku a obnově válečných hřbitovů z tohoto období. Spoluautor několika monografií věnovaných problematice vojenských hřbitovů z první světové války na severovýchodním Slovensku.

Doc. RNDr. Ludmila Fialová, CSc. (*1947)

Působí na Katedře demografie a geodemografie Přírodovědecké fakulty Univerzity Karlovy v Praze. Badatelsky se soustřeďuje na metodické otázky historicko-demografického výzkumu v podmínkách České republiky a na výzkum vývoje obyvatelstva České republiky. Autorsky se podílela na monografii *Dějiny obyvatelstva českých zemí* (1996), společně s Lumírem Dokoupilem, Eduardem Maurem a Ludmilou Nesládkovou vydala publikaci *Přirozená měna obyvatelstva českých zemí v 17. a 18. století* (1999). Ve spolupráci s Danou Hamplovou, Milanem Kučerou a Simonou Vymětalovou připravila k tisku *Představy mladých lidí o manželství a rodičovství* (2000) a s Borisem Burcinem, Jitkou Rychtaříkovou a kolektivem monografii *Demografická situace České republiky. Proměny a kontexty 1993–2008* (2010). Je členkou redakční rady časopisů *Demografie – revue pro výzkum populačního vývoje* a *Historická demografie*.

Juliya Filina, M.A. (*1993)

V roce 2015 absolvovala magisterské studium na Historicko-archivním institutu Ruské státní humanitní univerzity v Moskvě. V rámci doktorského studia zaměřuje svoji odbornou činnost na kulturní a obecné dějiny ruské revoluce. Tématem její dizertace jsou „Levicové“ umělecké skupiny v sovětském Rusku. *Ideologie, struktura a mechanismy vzájemného působení*. Je autorkou několika článků a spoluautorkou monografie o dějinách Tretjakovské státní galerie, v níž působila v letech 2014–2017. Přednáší dějiny na Ruské státní humanitní univerzitě.

Mgr. Marek Fišer (*1987)

Pracovník Oddělení vojenských knihoven Vojenského historického ústavu Praha. Vystudoval obory historie a informační studia a knihovnictví na Filozofické fakultě Univerzity Karlovy v Praze. Ve VHU Praha pracuje od roku 2010, nejprve externě jako jmenný katalogizátor, od roku 2011 na pozici systémového knihovníka. Jeho odborný zájem se týká zpřístupňování digitálních dokumentů, zvláště těch, které mohou využít badatelé v oblasti historických věd. Zajímá se také o československé dějiny 20. století.

Bc. Martin Fojtík (*1989)

Bakalářské studium archeologie absolvoval na Filozofické fakultě Masarykovy univerzity v Brně. Od roku 2015 je členem pracovní skupiny zabývající se průzkumem bojišť první světové války na severovýchodním Slovensku. Těžiště jeho zájmu spočívá v antropologii, post-medievalní archeologii a archeologii bojišť.

Ass. Prof. Zisis Fotakis, Ph.D. (*1973)

Absolvent Aténské univerzity (bakalář v oboru historie, 1995) a Oxfordské univerzity (magistr hospodářských a sociálních dějin, 1997; Ph.D. v oboru námořních dějin, 2003). Jeho monografii *Greek Naval Strategy and Policy, 1910–1919* (2005) se dostalo příznivých recenzí od renomovaných námořních historiků (např. prof. Lamberta, Rodgera, Halperna, Gletea, atd.). Napsal řadu prací o řeckých námořních dějinách a získal několik mezinárodních ocenění (Fulbright Research Scholarship, Caird Junior Research Fellowship, atd.). Na řeckých univerzitách přednáší o různých aspektech novodobých evropských a řeckých dějin. Působí jako docent námořních dějin na Helénské námořní akademii v Aténách a vyučuje rovněž na Helénské otevřené univerzitě a na Univerzitě sociálních věd Panteion.

Dr. med. Helmut Gröger (*1949)

Historik lékařství, v letech 1988–2014 působil jako odborný asistent v Ústavu dějin lékařství Lékařské univerzity ve Vídni, kde dosud přednáší. Těžiště jeho výzkumu, přednášek a publikací spočívá v dějinách psychiatrie a neurologie (včetně psychoanalýzy, psychoterapie, výzkumu mozku a neurochirurgie), dějinách vídeňské lékařské školy 19. a 20. století a lékařství v období nacismu. Je členem Mezinárodní společnosti pro dějiny neurovědy a Německé společnosti pro dějiny nervového lékařství. Nejnověji mu vyšla monografie *Psychiatrie und Neurologie an der Universität Wien 1945–1960* (2017).

Mgr. Martina Halířová, Ph.D. (*1979)

V roce 2009 obhájila dizertační práci *Sociální patologie a ochrana dětství od dob osvícenství do roku 1914. Disciplinace jako součást ochrany dětství* na Ústavu historických věd Fakulty filozofické Univerzity Pardubice. Dizertační práce vyšla v roce 2012 knižně. Spolupracovala na knize *Žena v českých zemích od středověku do 20. století* a je spoluautorkou knihy *Vše pro dítě! Válečné dětství 1914–1918*. Věnuje se sociálním dějinám, dějinám zdravotnictví, dějinám dětství. V současné době je odbornou asistentkou – obor gender history na Ústavu historických věd Fakulty filozofické Univerzity Pardubice, zároveň působí jako historička a kurátorka sbírky pohlednic ve Východočeském muzeu v Pardubicích.

Prof. PhDr. František Hanzlík, CSc. (*1954)

Působí ve vojenském školství od roku 1984. Přednáší historii a politologii na Univerzitě obrany v Brně. Zabývá se československými dějinami 20. století se specializací na období první světové války, druhé světové války a vývoj v letech 1945–1955. Dlouhodobě se věnuje problematice působení tajných služeb v zápase o politickou moc v Československu v poválečném období. Je autorem šesti monografií, dalších deseti ve spolupráci, a více než padesáti studií a statí zveřejněných doma i v zahraničí. Podílel se i na přípravě řady televizních dokumentů.

Prof. PhDr. Václav Horčíčka, Ph.D. (*1971)

Působí na Filozofické fakultě Univerzity Karlovy v Praze jako profesor obecných a světových dějin. Zabývá se dějinami 20. století, zejména dějinami mezinárodních vztahů v období první světové války, a dále dějinami středoevropské aristokracie po roce 1918. Je autorem či spoluautorem několika vědeckých monografií a řady článků v zahraničních i domácích odborných časopisech. Od září 2017 je ředitelem Ústavu světových dějin FF UK.

Mgr. Jiří Hutečka, Ph.D. (*1979)

Zabývá se moderními dějinami, dějinami vojenství a historií genderu. Je autorem dvou monografií o občanské válce v USA (*Generál a jeho historikové*, 2005; *Země krví zbrocená*, 2008) a několika kratších studií o moderních dějinách vojenství (např. *Literární dílo jako obraz válečného prožitku*, 2011). Ve své nejnovější monografii *Muži proti ohni. Motivace, morálka a mužnost českých vojáků Velké války 1914–1918* (2016) se věnuje genderové identitě českých vojáků Velké války. Je ředitelem Historického ústavu Filozofické fakulty Univerzity Hradec Králové.

Mgr. Peter Chorvát, Ph.D. (*1977)

Po absolvování vysokoškolských studií na Prešovské univerzitě působil jako středoškolský pedagog. Od roku 2010 pracuje jako vědecký pracovník Vojenského historického ústavu v Bratislavě. Ve své výzkumné činnosti se zaměřuje na období 1867–1939. Je autorem monografie *Kapitoly z dějin československých opevnění na Slovensku* (2011) a řady dalších příspěvků publikovaných v odborném periodiku *Vojenská história* a uvedených ve Slovenském rozhlasu a dalších médiích.

PhDr. Jitka Jonová, Th.D. (*1981)

Absolvovala obor katolická teologie na Cyrilometodějské teologické fakultě (CMTF) Univerzity Palackého v Olomouci (2005), obor historie (2007) a obor dějiny výtvarných umění (2013) na Filozofické fakultě téže univerzity. V roce 2011 zakončila doktorské studium v oboru praktická teologie se zaměřením na církevní dějiny. Od roku 2008 působí jako odborná asistentka na Katedře církevních dějin a církevního práva CMTF. Zaměřuje se především na české a moravské církevní dějiny 19. a počátku 20. století v perspektivě diplomacie Svatého stolce a na dějiny liturgie. K této problematice publikovala řadu odborných studií zaměřených zvláště na obsazování biskupských stolců, zřizování nových diecézí, otázce liturgického jazyka apod. Biskupským osobnostem věnovala monografie: *Kapitoly ze života Lva Skrbenského z Hříště pohledem Svatého stolce*, (2013), *František Tomášek, kněz, katecheta, profesor a „ilegální biskup“*. *Moravské působení Františka Tomáška* (2014) a *Theodor Kohn (1845-1915). Kníže-arcibiskup olomoucký, titulární arcibiskup pelusijský* (2015).

Ing. Radim Kapavík (*1985)

Soukromý badatel, předseda spolku Signum belli 1914, který se zabývá výzkumem účasti obyvatel českých zemí v první světové válce a snaží se přispět k uchování vzpomínek a památek na ni. Soustřeďuje se především na propojení terénního a archivního výzkumu a také na využití moderních informačních technologií při zkoumání historie.

Mgr. Ondřej Kolář, Ph.D. (*1983)

Absolvoval Filozofickou fakultu Univerzity Palackého v Olomouci, obor historie – české dějiny. Doktorský titul získal za úspěšnou obhajobu dizertační práce *Státní pořádkové složky na Chebsku v době první Československé republiky*. Od roku 2012 působí jako kurátor a vědecký pracovník ve Slezském zemském muzeu. Specializuje se na sociokulturní dějiny vojenství, dějiny kriminalistiky a novodobé dějiny Slezska.

Mgr. Boris V. Kolesnikov (*1993)

Po dokončení bakalářského studia v oboru historie na Volgogradské státní univerzitě získal kvalifikaci odborného překladatele a tlumočnicka anglického jazyka se zaměřením na odbornou komunikaci. V roce 2016 na téže univerzitě získal magisterský titul v oboru obecných dějin. V současnosti se věnuje postgraduálnímu studiu a zároveň působí jako vědecký pracovník ve Volgogradském oblastním muzeu. V rámci akademických výměnných programů navštívil v roce 2017 Prahu a Bratislavu. Ve své doktorské práci se zabývá osobností Milana Rastislava Štefánika a československým národně osvobozenecským hnutím od pozdních 90. let 19. století do roku 1919. Dosud k tématu publikoval sedmnáct prací.

Mag. Jernej Komac (*1988)

Na Filozofické fakultě Lublaňské univerzity získal v roce 2018 magisterský titul v oboru historie za úspěšnou obhajobu diplomové práce *Válečné zkušenosti obyvatelstva Bovecké oblasti 1914–1918*. Nyní svůj výzkum směřuje na dějiny první světové války a poválečného období v oblasti italského válčiště. Publikoval dvě studie na téma kolektivní paměti a památníků Velké války. V roce 2017 se zúčastnil čtyř mezinárodních konferencí o první světové válce pořádaných v Paříži, Praze, Lublani a Gorici.

Tadej Koren, M.A. (*1978)

V roce 2012 dokončil magisterské studium historie na Univerzitě v Lublani úspěšnou obhajobou diplomové práce *Historical Memory of the Isonzo Front – The Walk of Peace from Mt. Rombon to the Hill of Mengore*. Zaměstnán v nevládní organizaci Fundacija Poti miru v Posočju [Nadace Cesty míru v Posočí] se sídlem v Kobaridu, vede tamní studijní a výzkumné centrum. Je autorem průvodce *From the Alps to the Adriatic. A Guide along the Isonzo Front* (2015).

Bc. Vlastimil Křišťan (*1989)

V roce 2013 vystudoval historii na Filozofické fakultě Univerzity Karlovy v Praze s prací na téma česko-slovenských rudoarmějců v období občanské války. Diplomová práce se zabývá filmovými obrazy Rudé armády a fenoménem paměti. V nyní připravovaném doktorandském výzkumu na Ústavu českých dějin FF UK se zaměřuje na druhý život česko-slovenských rudoarmějců v komunistickém Československu. Pracuje na digitalizační lince Vojenského ústředního archivu Praha a je aktivním členem Československé obce legionářské a Spolku studentů historie FF UK – FFabula.

Prof. PhDr. PaedDr. Pavel Marek, Ph.D. (*1949)

Je emeritním profesorem Filozofické fakulty Univerzity Palackého v Olomouci. Zabývá se převážně českými dějinami 19. a 20. století se zaměřením na historii politického stranictví, politický katolicismus, kulturní a církevní dějiny. Je autorem řady odborných studií a monografií. Jeho referát tematicky navazuje na knihy *České schisma* (2000), *Církevní krize na počátku první Československé republiky 1918–1924* (2005) nebo *Česká reformace 20. století?* (2015).

Ing. Petr Mazouch, Ph.D. (*1981)

Absolvoval Vysokou školu ekonomickou v Praze, Fakultu informatiky a statistiky, obor statistika a pojištění inženýrství (Ing.) v roce 2005. Tamtéž v roce 2010 ukončil doktorské studium (Ph.D.) oboru statistika. Na Přírodovědecké fakultě Univerzity Karlovy v roce 2013 dokončil navazující magisterské studium (Mgr.) oboru demografie. V rámci výzkumné práce se věnuje konstrukci kohortních úmrtnostních tabulek pro ČR. Část analýz se týká vlivu první světové války na délku života generací, které ji prožily.

Marie L. Neudorfová, Ph.D. (*1940)

Studium historie absolvovala na Filozofické fakultě Univerzity Karlovy v Praze. Po roce 1968 působila v Kanadě, kde vystudovala politologii (M.A.) a získala doktorát v oboru historie na Albertské univerzitě v Edmontonu. Specializovala se na moderní politickou historii, s užším zaměřením na českou historii související s demokratizací společnosti a s působením T. G. Masaryka. V této orientaci pokračovala i jako vědecká pracovnice Masarykova ústavu Akademie věd ČR i při své pedagogické činnosti po roce 1989. Také její publikační činnost je relevantní tomuto zaměření. Ke svým hlavním pracím řadí monografie: *Masaryk demokrat. Od České otázky k ženskému hnutí a Nové Evropě* (2016) a *T. G. Masaryk – politický myslitel* (2011).

PhDr. Jiří Pavlík, Ph.D. (*1974)

Na Filozofické fakultě Univerzity Karlovy v Praze vystudoval obor historie. V roce 1998 úspěšně ukončil magisterské studium a následně pokračoval v doktorském programu. V roce 1999 nastoupil na místo odborného archiváře ve Státním okresním archivu Hradec Králové. V současné době zároveň externě přednáší na Filozofické fakultě Univerzity Hradec Králové. Zaměřuje se na regionální dějiny, zejména na fenomén královéhradeckých společenských elit v 19. a 20. století (rod Červených, Petrofů aj.). Je autorem knihy *Václav František Červený. Doba, život, dílo* (2006).

Mgr. Libor Petr, Ph.D. (*1979)

Vystudoval botaniku na Přírodovědecké fakultě Univerzity Karlovy v Praze, v současnosti působí v Ústavu botaniky a zoologie Přírodovědecké fakulty Masarykovy Univerzity v Brně. Zabývá se paleoekologií a environmentální archeologií, hlavním předmětem jeho zájmu je vývoj vegetace a lidský vliv na životní prostředí v minulosti.

Mgr. Jan Petřík, Ph.D. (*1986)

V roce 2011 absolvoval mezifakultní magisterský navazující dvojobor geologie pro kombinaci s archeologií – archeologie na Masarykově univerzitě v Brně. V současné době se podílí na výzkumech orientovaných na archeometrii a geoarcheologii artefaktů a lokalit od mladší doby kamenné po 20. století v Evropě i mimo ni.

Mgr. Radek Pokorný (*1974)

Studium oboru historie na Filozofické fakultě Univerzity Karlovy v Praze dokončil v roce 2001. Od roku 1997 pracuje jako odborný archivář ve Státním okresním archivu Hradec Králové a od roku 2003 zastává pozici ředitele. V současné době zároveň externě přednáší na Filozofické fakultě Hradec Králové. Zaměřuje se na regionální dějiny, historickou demografii a moderní metodiku archivnictví.

PhDr. Zdeněk Pousta (*1938)

Po absolvování oboru archivnictví a pomocné vědy historické na Filozofické fakultě Univerzity Karlovy v Praze v roce 1961 se věnoval univerzitním dějinám moderní doby. Na UK inicioval vydání textů vězněných českých občanů padesátých let, které edičně a redakčně připravil (*Filosofie za mřížemi. Leopoldov, léta padesátá*, 1995; *Růžena Vacková. Vězeňské přednášky*, 1999; *Profesor Václav Chytil a uranové doly*, 2003). K vydání nově připravil sbírku básní *Chléb poesie. Čítanka z Oranienburgu* (2006). Dlouhodobější badatelský zájem doznal knižního zpracování: *Jaroslav Císař. Astronom a diplomat v Masarykových službách* (2016).

Mgr. Ivan Puš (*1987)

Vystudoval historii a germanistiku na Filozofické fakultě Univerzity Palackého v Olomouci (FF UP). V současné době působí jako doktorand v oboru české dějiny na Katedře historie FF UP. Během studia absolvoval studijní a výzkumné pobyty na univerzitách v Jeně a ve Vídni. Věnuje se měšťanským spolkům, moravským Němcům a školství v habsburské monarchii 19. století.

Hofrat Dr. phil. Thomas Reichl (*1971)

V rámci studia historie na Vídeňské univerzitě se specializoval na vojenské dějiny. Ve své diplomové práci se věnoval dějinám Jugoslávské lidové armády (*Jugoslavenska narodna armija – die Jugoslawische Volksarmee. Geschichte, Entstehung und Zerfall im jugoslawischen Bürgerkrieg*). Doktorský titul získal v roce 2007 za dizertační práci *Das Kriegsgräberwesen Österreich-Ungarns im Weltkrieg und die Obsorge in der Republik Österreich*. V letech 1994–1999 pracoval v Ústřední dokumentaci Zemské akademie obrany. Od roku 1999 působí v Muzeu vojenské historie / Vojenském historickém ústavu ve Vídni, v němž od roku 2015 vede oddělení marketingu a péče o návštěvníky. Byl kurátorem mnoha výstav k dějinám Rakouského spolkového vojska.

PhDr. Karel Řeháček (*1972)

Na Pedagogické fakultě Západočeské univerzity v Plzni absolvoval studium českého jazyka a historie. Působil jako pedagog, v roce 2001 složil na Filozofické fakultě Univerzity Palackého v Olomouci rigorózum z českých dějin. Od roku 2004 pracuje jako odborný archivář ve Státním oblastním archivu v Plzni. Přednáší také na Pedagogické fakultě Západočeské univerzity v Plzni. Jeho odborný zájem se vztahuje především k dějinám české menšiny v národnostně smíšených oblastech českého západu, k dějinám Plzně a okolí v letech 1914–1918, k vývoji v říšské župě Sudety v letech 1938–1945 a k poválečným osudům obyvatelstva německé národnosti na západě Čech.

Maik Schmerbauch, Ph.D. (*1979)

Vystudoval filozofii, historii, teologii a archivnictví spolu s knihovní vědou. Pracuje jako odborný archivář v německém Spolkovém archivu v Berlíně. Rovněž přednáší církevní dějiny na Filozoficko-teologické vysoké škole sv. Jiří ve Frankfurtu nad Mohanem. Vedle zájmu o odborný rozvoj archivních postupů se zabývá dějinami německých archivů a církevními dějinami ve Wroclawské a Katowické diecézi.

Thomas Schmutz M.A. (*1986)

Vystudoval historii, politologii a německou literaturu na Univerzitě v Curychu a na Univerzitě Paříž VII Diderot. Zajímá se o dějiny diplomacie a o konec Osmanské říše. Je doktorandem v Centru pro dějiny násilí v Newcastleu v Austrálii a na Univerzitě v Curychu. Ve své doktorské práci se zaměřuje na západní diplomacii v Asii před první světovou válkou a během ní s důrazem na násilí, intervence a reformy. Snaží se v ní z diplomatické perspektivy zpochybnit eurocentrické pohledy na světovou válku a na období rozkvětu imperialismu.

Priv.-Doz. Dr. habil. Thomas F. Schneider (*1960)

Studoval literární vědu, teorii umění a filozofii na Univerzitě v Osnabrücku a v roce 1990 promoval s prací o baladách Annette von Droste-Hülshoffové. Na téže univerzitě se v roce 2001 habilitoval prací na téma vzniku, vydání a vnímání Remarquova románu *Na západní frontě klid*. Od roku 2000 je vedoucím Mírového centra Ericha Marii Remarqua při Osnabrücké univerzitě. Novou německou literaturu přednáší jak na své alma mater, tak i na Univerzitě ozbrojených sil v Mnichově. Těžiště jeho výzkumu spočívá ve válečné a protiválečné literatuře, v exilovém písemnictví a ve zpodobnění války a míru v médiích. Spoluvydává periodikum *Krieg und Literatur / War and Literature*.

Dr. phil. Jana Stárková (*1954)

Vystudovala historii a slavistiku na Vídeňské univerzitě, kde do roku 1986 pracovala jako odborná asistentka v Ústavu pro východoevropské dějiny. V letech 1991–2004 zastávala pozici vedoucí odbočky Rakouského institutu pro střední, východní a jihovýchodní Evropu (OSI) v České republice. Působí jako lektorka na Vídeňské univerzitě, na Masarykově univerzitě v Brně a od roku 2013 vede kurzy v rámci Oddělení výuky a vzdělávání VHÚ na Univerzitě obrany v Brně. Zaměřuje se zejména na rakousko-československé vztahy a československý exil v Rakousku ve 20. stol. Od roku 2010 pracuje ve Vídeňském Wiesenthalově institutu pro výzkum holocaustu (VWI).

Mgr. Richard Stojar, Ph.D. (*1970)

Je absolventem studia historie na Filozofické fakultě Masarykovy univerzity v Brně. Od roku 2002 působil jako vědecký pracovník Vojenské akademie v Brně, v současnosti pracuje jako odborný asistent v Centru bezpečnostních a vojenskostrategických studií Univerzity obrany. Zabývá se zejména problematikou vojenské strategie, ozbrojenými konflikty, bezpečnostním prostředím a bezpečnostní politikou ve státech střední a jihovýchodní Evropy.

Mgr. Zbyněk Sturz (*1989)

Vystudoval obor historie na Filozofické fakultě Univerzity Hradec Králové, kde od roku 2013 působí jako interní doktorand oboru české a československé dějiny. Zabývá se transformačními procesy v českých zemích v první čtvrtině 20. století; jmenovitě první světovou válkou, rozpadem Rakouska-Uherska a prvními roky existence Československé republiky. Svoji pozornost věnuje primárně regionu Znojemska, kde je uvedena problematika obohacena o rovinu česko-německé dichotomie. Vyučuje na GPOA Znojmo.

Prof. Dr. hab. Piotr Szlanta (*1971)

Vystudoval historii a politologii na Varšavské univerzitě. V roce 2003 získal doktorský titul a v roce 2015 úspěšně habilitoval. Na Katedře historie Varšavské univerzity působí od roku 1996, v současnosti jako profesor. V letech 2011–2014 pracoval jako vědecký pracovník v Německém historickém ústavu ve Varšavě. V rámci projektu Mezinárodní encyklopedie první světové války (<http://www.1914-1918-online.net>) působil jako editor zodpovědný za oblast východní střední Evropy. Ve svém výzkumu se specializuje na dějiny kolonialismu v 19. století, dějiny obou světových válek a na novodobé dějiny východní Evropy. Je autorem několika knih a řady článků. V roce 2015 vyšla tiskem jeho biografie posledního německého císaře Viléma II. (*Wilhelm II. Ostatní z Hohenzollernow*).

Mgr. Peter Tajkov, Ph.D. (*1974)

Vystudoval dějiny umění a archeologii na Filozofické fakultě Komenského univerzity v Bratislavě. Tamtéž absolvoval rovněž doktorský program v oboru historie umění. Od roku 2010 působí na Fakultě umění Technické univerzity v Košicích. Zabývá se také archeologickými výzkumy středověkých kostelů. Je autorem mnoha článků a několika monografií s tematikou umění a archeologie. V současnosti vede Katedru teorie a dějin umění na Fakultě umění Technické univerzity v Košicích.

Mgr. Jakub Těsnohlídek (*1986)

Vystudoval obor archeologie na brněnské Masarykově univerzitě. V současnosti pracuje jako archeolog na Českomoravské vrchovině. Hlavní okruhy jeho zájmu jsou medievální a postmedievální archeologie, kasteologie, archeologie bojišť a metody povrchové prospekce se zaměřením na detektory kovů.

Petra Testen Koren, Ph.D. (*1977)

Výzkumná pracovnice Vědecko-výzkumného centra Slovinské akademie věd a umění. Současně působí také na Katedře historie Filozofické fakulty Lublaňské univerzity, kde pracuje na projektu *ERC Advanced Grant 2016*. V letech 2014–2017 se účastnila výzkumného projektu *Ženy a první světová válka*. Své bádání soustřeďuje na kulturní dějiny, orální historii, historii všedního dne, první světovou válku a na historii žen, rodiny, paměti.

Prof. PhDr. Jaroslav Vaculík, CSc. (*1947)

V roce 1970 absolvoval Univerzitu Palackého v Olomouci (obor historie – ruský jazyk). Od roku 1973 přednáší obecné dějiny 19. a 20. století na Pedagogické fakultě Masarykovy univerzity. Na Filozofické fakultě MU se podrobil rigoróznímu řízení a obdržel titul PhDr., získal kandidaturu historických věd a obhájil habilitační práci. Profesorské řízení absolvoval na Univerzitě Palackého v Olomouci. Vědecky se zabývá dějinami zahraničních Čechů a Slováků. V letech 2000–2016 zastával funkci vedoucího katedry dějepisu PdF MU, dvě funkční období působil jako předseda akademického senátu PdF MU a člen Rady vysokých škol.

Mgr. Petr Vavrečka (*1986)

Věnuje se 3D rekonstrukcím, dále tzv. virtuální archeologii, metodám 3D dokumentace archeologických objektů, historických památek a jejich moderní prezentaci veřejnosti. Zaměřuje se na krajinnou archeologii s využitím geografických informačních systémů, starých map a LIDARu. Také se zabývá archeologií bojišť a participuje na projektech digitální obnovy památek v Sýrii a Iráku. Absolvoval obor počítačové podpory v archeologii a dále archivnictví na Filozofické fakultě Univerzity Hradec Králové. Několik let, dnes již externě, pracuje v Archeologickém ústavu akademie věd v Praze, na Ministerstvu vnitra jako IT odborník v archivu a sám se věnuje různorodým mezinárodním i českým projektům, převážně prostřednictvím webu www.petravavrecka.cz.

PaedDr. Josef Velfl (*1956)

Historik, ředitel Hornického muzea Příbram. Od roku 1979 se v muzeu zabývá historií Příbramska v 19. a 20. století, dějinami hornictví, montánními památkami, problematikou válečných událostí a odbojovým hnutím. Scenáristicky se podílel na přípravě řady tuzemských i zahraničních výstav s tematikou báňské historie. Zasedá v několika vědeckých a redakčních radách. Napsal více než 300 článků do odborného tisku, včetně zahraničního (SRN, Polsko, Slovensko), a také dvě desítky samostatných publikací.

Bc. et. Bc. Martin Vojtas (*1986)

Student archeologie na Filozofické fakultě Masarykovy univerzity v Brně, zaměřuje se na archeologii bojišť raného novověku a první světové války. Jeho diplomová práce se zabývá nedestruktivním archeologickým průzkumem pozic z první světové války v Karpatech na území severovýchodního Slovenska z jara 1915.

PhDr. Ferdinand Vrábel (*1948)

Absolvoval Filozofickou fakultu Univerzity Karlovy v Praze, obor archivnictví. Pracuje v Ústavu politických věd SAV v Bratislavě. Zabývá se dějinami národního obrození, první světové války a československých legií. Edičně připravil k vydání vzpomínky československých legionářů Andreje Šikury a Jozefa Honzy-Dubnického. Je autorem knih *Sarajevský atentát. Následnícky pár a Slovensko* (2014) a *Splněný sen. Milan Rastislav Štefánik a vznik Československa* (2018). O problematice legií a první světové války publikoval vícero studií ve vědeckých časopisech a sbornících.

Janusz Wesółowski, Ph.D. (*1976)

Historik a muzeolog. Absolvent Univerzity Marie Curie-Skłodowské v Lublinu. Roku 2006 získal titul Ph.D. v oboru novodobých dějin. Zapojoval se do prací na inventarizaci archivu Literárního ústavu „Kultura“ v Paříži. Od roku 2008 pracuje v Muzeu polské armády ve Varšavě. V roce 2013 se stal kurátorem muzejního archivu. Je autorem několika článků o první světové válce a o polské vojenské historii.

Priv.-Doz. Dr. paed. habil. Dr. phil. habil. Christian Wevelsiep (*1969)

Vystudoval speciální pedagogiku a pracuje jako učitel. Od roku 2009 externě přednáší politickou sociologii na Evropské univerzitě Flensburg. Profesně se zaměřuje na politickou teorii, historii a filosofii, přičemž se zajímá hlavně o dějiny a teorie násilí. Mezi jeho nejnovější knihy patří: *Weltverlust. Das Rätsel der Gewalt und die Aufgabe der Geschichtsphilosophie* (2016), *Geschichte im gemeinsamen Leben. Zwischen Widerfahrnis und Erfüllung* (2017) a *Der Moment des Thukydides. Athen und der Beginn geschichtsphilosophischen Denkens* (2018).

Pplk. v z. Ing. Pavel Zona, Ph.D. (*1957)

Absolvoval Vysokou vojenskou školu pozemního vojska ve Vyškově, obor vojenská chemie. Poté vykonával velitelské a štábní funkce v oboru vojenská chemie, vojenské zpravodajství a civilně-vojenská spolupráce. V roce 2001 byl pověřen výstavbou a posléze vedením Střediska CIMIC [Civil-Military Co-operation], které řídil do konce roku 2003. Od roku 2004 pracuje na Univerzitě obrany v Brně jako pedagogický pracovník. V roce 2005 zahájil doktorské studium v oboru vojenský management ve studijním programu ekonomika a management na Univerzitě obrany v Brně. Dizertační práci zpracoval na téma *Aktéři civilně-vojenské spolupráce ve vojenských operacích*. Zabývá se vojenskou strategií a operačním uměním v současných konfliktech s důrazem na jejich historický kontext a vývoj. Publikuje i v oblasti civilně-vojenské spolupráce. Je autorem a spoluautorem asi 30 odborných publikací.

Mgr. Jiří Zubalík (*1984)

V letech 2004–2012 vystudoval obor archeologie na Filozofické fakultě Masarykovy univerzity v Brně. Ve své závěrečné práci analyzoval raně středověkou keramiku z Brna a Přerova. Po ukončení studia se připojil ke skupině provádějící průzkum zákopů z první světové války na severovýchodním Slovensku. V současné době se v rámci svého doktorského studia věnuje archeologii bojišť a zabývá se výzkumem reliktních z druhé světové války na jižní Moravě. Působí v Ústavu archeologické památkové péče Brno, v. v. i.

Prof. PhDr. Jan Županič, Ph.D. (*1972)

Vystudoval Filozofickou fakultu Univerzity Karlovy v Praze, obor historie – archivnictví a pomocné vědy historické. Doktorské studium ukončil na Ústavu světových dějin v roce 2001 obhajobou práce *Rakousko-uherská zahraniční politika a polská otázka za první světové války (1914–1918)*. Od roku 1999 působí na Ústavu světových dějin Filozofické fakulty Univerzity Karlovy v Praze. V roce 2007 se habilitoval prací *Nová šlechta Rakouského císařství*. V roce 2014 jmenován profesorem. Specializuje se především na dějiny šlechtických elit rakouské monarchie a dějiny habsburské říše v 19. a 20. století.

POZNÁMKY

POZNÁMKY

